

Vízkereszt ünnepe után 1. vasárnap

► Róm 12,1–5

Odaszánt élet

A vasárnap jellege

A vízkereszt utáni vasárnapok mindegyikét Isten Fiának dicsősége ragyogja be. Karácsony és vízkereszt ünnepi fényének terjedését élhetjük meg hétről hétre. Az első vasárnap, mint a karácsonyhoz legközelebbi, az ünnep középpontjában lévő mennyei Királyt mutatja be, akinek isteni dicsősége beragyogja a jeruzsálemi templomot.

Az ősi evangéliumban (Lk 2,41–52) a tizenkét éves Jézusban felragyogó isteni dicsőség jelenik meg, amely szorosan kapcsolódik a vasárnap témájához: Jézus Krisztusban látható Isten dicsősége. Az ő ragyogása, amelynek magja karácsonykor növekedésnek indult, ezen a vasárnapon kibontakozó szaka-szába lép, és a mi templomunkban is felragyog.

Amit a textusról tudni kell

Az eddigi fejezetekben elsősorban arról olvashattunk, hogy Krisztus hogyan szabadítja meg, váltja meg a benne hívőket a bűn és a halál hatalmából (1,16–8,39), valamint, hogy Isten hogyan épít gyülekezetet a megváltottakból, zsidókból és pogányokból úgy, hogy közben rendezzi a kettő viszonyát (9–11).

Ezt követően új szakasz indul a 12. fejezettel, amely azt mutatja be, hogy az előzőek hogyan is hatnak a keresztény életre. Vagyis a keresztény etika kérdéseit vizsgálja, azon belül is saját okoskodásunk ellen szólal fel.

Ez a fejezet az okos istentisztelettel kezdődik. A korábbi (6–9.) fejezetekben Pál már említette,

hogya a test „tagjai” eszközül szolgálhatnak a bűnnek. Ennek témáját viszi tovább itt az 1. versben, mégpedig a test áldozatul való odaszánásával. Legyen ez olyan áldozat, amely Isten kedvét keresi, bűnbocsá-natért, engesztelésért könyörög, és hálát ad Istennek.

A 2. vers elsősorban azoknak szól, akik szívében már elindult a Lélek munkája: Pál arra szólítja fel őket, hogy ne igazodjanak az őket körülvevő világhoz, amely magában hordozza a gonosztságot. Mindenekelőtt helyezték első helyre a naponkénti, hitbeli növekedést, megújulást, így válva a Krisztus által hozott új világekorszak részeivé. Ezzel vetik alá magukat Isten akaratának, megtudva, mi a jó, az Istennek tetsző.

A következő három versben az Istentől kapott hit általi ajándékokról olvasunk. A hit által ugyanis Krisztus gyülekezetébe kerülünk, ahol mindenkinek megvan a maga feladata, kegyelmi ajándéka, így működhetünk egy testként. Azonban a hit által mértéket is kaptunk, amely arra int bennünket, hogy kegyelmi ajándékainkkal jól élve, a másikat megbecsülve, önmagunkat nem nagyobbra tartva, alázattal éljünk együtt Krisztus egyházának tagjaiként.

A perikópa megértése

A vasárnap témáját és textusunkat egybevetve kidomborodik egy fontos összefüggés. A Jézusban kapott reménység a mögöttünk lévő nagy ünnep üzenete, amely elülteti a hit magvát szívünkben, ahol az növekedésnek indulhat. Ez a növekedés először elindul bennünk s általunk a gyülekezetben, így válunk mi is az okos istentisztelet részévé, hiszen ez a növekedés indít bennünket arra, hogy életünket Istennek, az evangélium hirdetésére szánjuk. Ebben segítenek bennünket Istentől kapott talentumaink, amelyeket bölcsen használva építhetjük saját közösségünket, egymást, Krisztust egyházát.

Meglepő lehet számunkra az első vers *áldozat* szava. Elsőre úgy tűnhet, Pál „elfeledkezett” a szó mögötti sokrétű tartalomról, különösen is annak tükrében, hogy Krisztus saját magát áldozta

fel értünk, hogy nekünk váltságot szerezzen, ezzel megszüntetve minden régi áldozati kötelességünket. Azonban ne felejtsük el, hogy Pál élő áldozatot említ. Tehát nem testünk feláldozásáról van szó, hanem az Isten szeretetére válaszul adott hálaáldozatról. Olyan odaszánásra buzdít bennünket, amely nemcsak belsónket, hanem egész testünket kívánja minden napon. Ehhez szorosan kapcsolódik a 2. vers, ahol ezt azzal egészíti ki, hogy a testünk Istennek való odaszánása azt is jelenti, hogy nem a világhoz alkalmazkodunk.

A textus második felében először is a szerénységre hívja fel a figyelmet az apostol, amely által a helyes önértékelésre biztat. Mértéknek pedig saját hitünket adja alapul. Mert bár egy a hit, annak ereje, merészsége, vállalkozóképesége, teherbírása egyénenként különböző. Ezért is fontos a szerénység, hogy ezt elfogadva éljünk saját talentumainkkal, és becsüljük meg a másakra bízott kincseket is, így közösen építve Krisztus egyházát.

Igehirdetési vázlat

Karácsony pislákoló lángja bennünk

Minden kapcsolat hatással van ránk, s minden találkozás által változunk. Nem maradunk ugyanolyanok, mint azelőtt. Némely találkozás egészen a szívünk mélyére hatol, megérintődünk benne, általa. Máskor éppen csak a felszín kapargatja meg. Karácsony ünnepén találkozunk családtagjainkkal, barátainkkal, a gyülekezet tagjaival, és kisebb-nagyobb mértékben mindegyik megérint bennünket – de vajon a Jézussal való találkozás mit vált ki belőlünk? Változtat-e valamin? Elindít-e valamit? Egyáltalán adunk-e esélyt a találkozásra?

A Krisztussal való valódi, személyes találkozás – kiváltképp, ha nem ragaszkodunk a saját magunk által kreált belső védőbástyáinkhoz – hatással van ránk. Először talán észre sem vesszük, de változni kezd az életünk. A bennünk ébredő hit új szemléletet és hozzáállást ad, új erőket szabadít fel. Hogyan hat ez a környezetünkre?

Pislákoló láng a mai világban

A bennünk elinduló folyamatok nemcsak ránk vannak hatással, hanem a minket körülvevő világra is. Sajnos azonban a világ (nevezzük inkább a közvetlen környezetünknek) nem mindig fogadja örömmel ezt az (új) énünket. Sőt talán többször találkozunk elutasítással, furcsa tekintetekkel vagy egyenesen azzal, hogy a Krisztusból táplálkozó életünket semmissé akarják tenni. Könnyebb egy tükröt összepiszkolni, mint a koszos tükröt megtisztítani. Könnyebb a szentet lehúzni a földre, a „mi szintünkre”, mint felnőni hozzá! A világ sokszor éppen arra buzdít – rosszabb esetben kényszerít –, hogy alkalmazkodjunk hozzá.

Jézus küldése azonban egyértelmű, itt kell hirdetnünk az ő evangéliumát. De vajon hol van a határ? Mi az, amiből hitünk nem engedhet, és vajon mi az a mód, amely nem kiközösítéssel, hanem igazi, vagyis az általunk képviselt kereszténységre való odafigyeléssel jár?

Ha az emberek érzik, hogy Krisztus követői vagyunk, könnyen tekintenek más szemmel ránk. Ezzel pedig vissza is lehet élni! Az elismerés érdekében van, aki igyekszik magát jó színben felültetni, hogy vonzó legyen mások számára. De az Istentől kapott kincsekkel, a teremtő Isten gondviselésével való túlzott dicsekvés nem biztos, hogy azt váltja ki a másiktól, amit szeretnénk.

A szerénység erény, nem is akármilyen, hiszen az alázat megmutatja a világ számára, hogy Krisztust követni jó. Általa nem mások figyelmét szeretnénk felhívni magunkra, hanem arra akarunk mutatni, akivel találkoztunk, aki hatást gyakorolt ránk, aki elküldött minket. A Jézussal való kapcsolat így válik a magam számára személyessé, a világ számára pedig hitelessé.

A látható fény

Ugyanakkor ez felelősséggel is jár! Az alázatos szíven keresztül megláthatjuk azt a rengeteg ajándékot, amelyet nap mint nap kapunk Istenünktől. De az alázatos szív nem önmagáért dobog. Pál felhívja a figyelmünket, hogy bölcsen éljünk ezek-

kel az ajándékokkal. Mindannyian mást kaptunk, mást tudunk kamatoztatni. S ami nekem adatott, nem kevesebb, de nem is több, mint a másiké, épp ezért nem vagyok sem jobb, sem rosszabb a testvéremnél. Ezért meg is kell becsülnünk egymást.

A közösségnek, amelyhez tartozunk, szüksége van ránk, akár lelkesek, akár egyházfik, akár vállalkozók, akár ügyes háziasszonyok vagyunk. Mind mást tudunk beletenni a közösbe, másként építjük a gyülekezetet és egymást. S ha ez jól működik, a köztünk lévő Krisztus fog átragyogni rajtunk, és másokat is magához vonz.

Javaslatok az istentisztelet megtartásához

Énekek

A *Liturgikus könyv* alapján: EÉ 371, 361

További énekek: EÉ 378, 472, 473

Egy az Úr, egy a Lélek (ifjúsági ének)¹

Imádság

Urunk, Istenünk! Köszönjük, hogy egyszülött Fiadban elküldted a világosságot a földre. Kérünk, segíts, hogy mi is szívünkbe fogadjuk, és általa növekedjünk. Segíts meglátnunk ajándékaidat körülöttünk és bennünk egyaránt. Add, hogy úgy éljünk javaiddal, hogy építeni tudjuk magunkat és közösségünket, ezáltal megmutatva Fiad szeretetét a világnak. Ámen.

Illusztráció

GONDOLATOK

A legnagyobb dolgok mind lent, a csöndben, a mélyben, a szótlán, alázatos odaadásban születnek. A szerénység a legnagyobb eredmények szülőanyja.

Müller Péter (1936–) Kossuth- és József Attila-díjas magyar író, dramaturg, forgatókönyvíró

¹ https://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/egy_az_ur_egy_a_lelek.

Krisztus arca általunk is megjelenik a gyülekezetben, a hétköznapokban: <https://www.picturemosaics.com/photo-mosaic-tool/share/id/M3127160/p/po>.

VERS

Reményik Sándor: *Istenarc*

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Tán lét-előtti létem emlék-képe!
Fölibe ezer réteg tornyosul,
De érzem ezer rétegen alul,
Csak nem tudom, mikép került a mélybe.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Néha magamban látom, néha másban.
Néha állok, mint fosztott ág, szegényen,
Ha rossz órámban eltűnik egészen
Alter-egóm az örök vándorlásban.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
A rárakódott világ-szenny alatt.
A rámrakódott világ-szenny alól,
Kihűlt csillagok hamuja alól
Akarom kibányászni magamat.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
S most ásót, kapát, csákányt ragadok,
Testvéreim, jertek, segítetek,
Egy kapavágást ti is tegyetek,
Mert az az arc igazán én vagyok.

Egy istenarc van eltemetve bennem:
Antik szobor, tiszta, nyugodt erő.
Nem nyugszom, amíg nem hívom elő.
S bár világ-szennye rakódott reája,
Nem nyugszom, amíg nem lesz reneszánsza.

Felhasznált irodalom

- JÁNOSSY Lajos 2008. *Az egyházi év útmutatása*. Fraternitás, Veszprém.
- KARNER Károly 1942. *Isten igazsága. Pál apostol levele a rómaiakhoz*. Keresztény Igazság, Győr.
- LUTHER, Martin 2020. Pál apostol levele a rómaiakhoz. In: CSEPREGI Zoltán – HORVÁTH Orsolya – KRÄHLING Edit (szerk.): *A római és a Galata levél magyarázata*. Luther Kiadó, Budapest. (Luther válogatott művei 9.)
- SCHOLZ László 1998. *Az evangélium Pál szerint. A Római levél a szószéken*. Evangélikus Hittudományi Egyetem – Budapest-Zuglói Evangélikus Egyházközség – Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest.

■ CZETŐ KATA